

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 726. Usque Ad Annum 813

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1760

VD18 90117859

§.37. Regula S. Chrodegangi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66091](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66091)

tem veniat sermo iste. Nonne vides, quan-
 ta execratione in tota Ecclesia Nestorius
 anathematizetur? Dixit Imperator:
 Ego discere volens interrogavi. Sed hæc
 inter nos dicta alios non perveniant. Alia
 die crumenam auro plenam manu tor-
 quens ex circumstantibus quærit; quan-
 tum eam valere crederent. Respondent,
 eam maximi esse pretii. Mox auro ex-
 tracto eandem quæstionem movet, &
 qui proxime adstabant, dicunt, eam jam
 nihili ferme æstimari. Tunc ille: *Ea-
 dem de Matre Dei ratio habenda est. Quan-
 do Jesum Christum in sinu gessit, maximi
 erat facienda; ast, illo egresso, fœmina est
 aliis similis.*

§. XXXVII.

Regula S. Chrodegangi.

Sanctus Chrodegangus Episcopus Me-
 tentis Romam profectus a Paulo Pa-
 pa obtinuit Corpora trium Sanctorum
 Martyrum Gorgonii, Naboris, & Naza-
 rii, quæ in tribus deposuit Monasteriis,
 nempe, Reliquias S. Naboris ad S. Hila-
 rium, hodie *Saint Avol*, in Diœcesi Me-
 tenti, S. Nazarii in Asceterio Laureshei-
 menti, anno 764. prope WORMATIAM
 fundato, cujus primus Abbas fuit Gunde-
 baldus S. Chrodegangi frater. Reliquias
 vero S. Gorgonii in Monasterio Gorzensi
 anno 765. collocavit.

Eodem

Sæcul. VIII.
A. C. 763.*Theoster. vit.*
S. Nic. c. 4.
ap. Boll. to.
*9. p. 261.**Transl. S.*
Gorg. to. 4.
Act. SS.
*Ben. p. 204.**Sup. §. 8.*

Sæcul. VIII.
A.C. 763.

to. 6. Conc.
p. 1701.

Conc. Digl.
p. 1796.

inf. 1. XLIV
§. 21.

Eodem anno, Pipini decimo quarto S. Chrodegangus Concilio seu Conventui generali Gentis Francorum Attiniaci ad Axonam in Diœcesi Rhemensi celebrato interfuit. De hoc Concilio nihil nobis superest, nisi nomina Episcoporum, qui adfuerunt, numero viginti septem, & Abbatum septendecim. Ibi legitur pactum initum, vi cuius, si quis eorum fatis fungeretur, quilibet centies Psalterium recitari, & centum Missas a suis Presbyteris celebrari curaret; Episcopus vero ipse triginta Missas offerret. Ejusmodi pacta in aliis quoque Conciliis illius ævi occurrunt. Episcopi hujus Conventus præ ceteris noti sunt S. Chrodegangus Metensis, S. Lullus Moguntinus, Remedius Rothomagensis Regis frater, Megingaldus Herbipolensis, Williarus Episcopus Monasterii S. Mauriti in Valesis. Plures alii dicuntur quorundam Monasteriorum Episcopi, videlicet Lobesensis, S. Owani Eichstädtensis; hi enim abdicata Sede Episcopali secesserant in Monasteria in quibus erant Abbates, Episcopi titulum servantes. Inter simplices Abbates leguntur Fulradus Archicapellanus, qui primo loco ponitur, tanquam Abbas ad S. Dionysium. Postea leguntur etiam Abbates ad S. Germanum, Gemeticensis, Fontanellensis, Centulanus, Corbejenis, Rusbacensis & Senonensis ad S. Columbam. S. Chro-

S. Chrodegangum inprimis celebrem reddidit Clericorum Congregatio, quam in sua Ecclesia instituit additis redditibus sufficientibus, ut ab omni rerum temporalium cura liberarentur. Scripsit eis Regulam, exinde ab omnibus Canonicis receptam, (*) quam hodieque habemus.

Sæcul. VIII.
A. C. 763.

Paul. Diac.
ap. Boll. 6.
Mart. to. 6.
p. 452.

No-

(*) Præter hanc genuinam Chrodegangi Regulam pro solis Canonicis Cathedralibus suæ Ecclesiæ Metensis & Matriculariis scriptam, extat alia, a quodam Interpolatore ad Canonicos aliarum Diœcesium accommodata, & magna sui parte in Regulam Aquisgranensem pro Canonicis & Canonissis scriptam translata. At hæc Fleurius ex Regula Chrodegangi genuina, quæ in Actis Conciliorum Tomo IV. Parisiis ex Typographia Regia anno 1714. editis occurrit, excerptisse videtur, ut ipse insinuat, dum dicit, quod Regula S. Chrodegangi, quæ est incorrupta, triginta solum Articulos complectatur; nam interpolata, quæ post genuinam in dictis Actis pag. 1198. sub hoc Titulo: *Canonicorum Regula ab Anonymo quopiam interpolatore, ex Chrodegangi norma, Concilii Aquisgranensis Capitulis, atque aliunde consarcinata*, visitur, Capitulis LXXXVI. constat. Et præterea quæ de genuina affert Fleurius, in illis Articulis omnino leguntur.

Genuinam quidem Chrodegangi Regulam primus in lucem edidisse dicitur ex Manuscripto Bibliothecæ Vaticanæ Coletus in Collectione

Hi 7. Eccles. Tom. X.

U

Cor-

Sæcul. VIII. Nomen Canonorum primitus omnibus
A. C. 763. Clericis dabatur, sive quod in Canoni-
 bus seu in Indice Ecclesiastico essent con-
 scripti, sive quod secundum Canones vi-
 verent. At posteriore tempore illis spe-
 ciatim datum est, qui vitæ communis In-
 stitutum, exemplum Clericorum S. Au-
 gustini, & ante ipsum S. Eusebii Vercel-
 lensis

Sup. lib.
XXIV. §.
40. 41.
Lib. XIII.
¶. 14.

Conciliorum anno 1729. quam ex Coletio Cle-
 rissimus vir Canonice nobis vicinæ inseruit suo
 libro, cui Titulus: *Vetus Disciplina Canonico-
 rum Regularium & Sæcularium.* Sed hæc Re-
 gula jam prius edita, & eadem esse videtur, ac
 illa, quæ in Actis Conc. supra dictis extat; quip-
 pe ad Titulum: *Incipit Regula Chrodogangi
 Metensis Episcopi.* In margine hæc leguntur:
*Ex Manuscripto Vatic. Andeg. & Fiscan. &
 Apographo Sirmondi. Extat & alia brevior,
 sed interpolata in Annal. Eccles. Franc. ad an-
 num 757. Alia rursus aliquantum discrepans
 ab utraque tom. I. Spicil. Dacheriani, ut dixi-
 mus.* Ecce! hæc etiam Regula ex Manuscripto
 Vaticano & aliis mutuata dicitur, atque Interpo-
 lata Regula, & Editioni Dacherianæ opponi-
 tur. Cumque Fleurius hunc Tomum suæ Histo-
 riæ Eccles. etiam anno 1714. vulgaverit, hanc Edi-
 tionem Parisiensem Actorum Conc. opera P. Har-
 duini videre potuit.

Ceterum DD. Canonici Regulares habent
 etiam peculiarem Regulam, quæ est brevissima,
 & duodecim Capitulis absolvitur, ex Capitula
 S. August. 109. hausa;

lenfis secuti, profitebantur. Hujusmodi Sæcul. VIII.
 Canonicis igitur S. Chrodegangus Regu- A. C. 763.
 lam suam composuit, totam ferme ex Re-
 gula S. Benedicti excerptam, nempe qua-
 tenus vita Monastica Clericis Ecclesiæ
 ministrantibus convenire poterat. (*)
 Sæpe Ordinem Romanum & Ecclesiæ Ro-
 manæ consuetudines adducit.

Regula S. Chrodegangi, quæ est in- to. 7. Conc.
 corrupta, triginta solum Articulos com- p. 1445.
 plectitur cum Præfatione, in qua Cano-
 num contemptum, atque Pastorum, Cle-
 ricorum & populi negligentiam deflet. c. 31.
 Clericos hujus Congregationis ad pau-
 pertatem strictam non obligat, sed vult,
 ut quicumque suscipi petierit, omnia Bo-
 na sua solemniter donatione Ecclesiæ Me- c. 32.
 tensi S. Pauli conferat. Usumfructum
 vero retinere possit, & facultatem de su-
 pellectile sua, quoad vixerit, decernendi.
 Presbyteri in sua potestate habeant
 Eleemosynas, quæ ipsis pro Missa sua,
 pro Confessione, (***) vel pro charitate
 ægrotantibus impensa datæ fuerint; nisi
 forte eleemosyna non uni soli, sed om-
 nibus

U 2

(*) Illa ætate præter Canonicos seu Clericos
 Cathedrali Ecclesiæ adscriptos non aliæ Cano-
 nicorum Congregationes extitisse leguntur.

(**) Argumentum pro Confessione auricula-
 ri contra Protestantes. Item, stipendia Missarum
 esse rem usu antiquissimam.

Sæcul. VIII. nibus de Congregatione fuerit collata.
A. C. 763. Nullibi antea quidquam occurrit de re-
 tributione particulari pro Missis, aut aliis
 functionibus Ecclesiasticis data. S. Chro-
 degango Judice utilius est eleemosynam
 toti Congregationi conferre quam singu-
 lis, quod Dei Misericordia plurimorum
 precibus facilius, quam oratione unius,
 etiamsi zelosissimus sit, moveatur.

c. 4. Quod ad clausuram spectat, Canonici
 per diem libere exire possint. Sed sub
 noctem cuncti se conferant ad S. Step-
 hani Ecclesiam, Civitatis Metensis Cate-
 dralem, ubi Completorium cantent.
 Postea non amplius liceat bibere, man-
 ducare, aut loqui usque mane post Pri-
 mam cantatam. Qui in completorio
 non fuerit, non intret, nec ostium passa-
 re audeat, donec tempus Nocturnorum

Regula Ca- advenerit. Nempe illo ævo adhuc dum
nonicorum. populus nocturnis horis interesse solebat.
 Archidiaconus, Primicerius, vel Osta-
 rius neminem ab hac lege eximant, ni-
 talis subsit causa, de qua Episcopo ratio-
 nem reddere possint. Omnes Canonici
 in eadem Domo clausa habitabant, &
 in diversis Dormitoriis communibus sin-
 guli lectos suos habentes cubabant. Nul-
 la femina, nec Laicus sine licentia ex-
 pressa ingrediebatur. Si quis ad mensam
 fuisset invitatus, arma ponebat extra Re-
 fectorium, & post refectionem statim e
 clau-

c. 3.

clauſtro exhibit. Coquis etiam, ſi forte alicujus hominis Laici opera fuiſſet neceſſaria, poſtquam miniſtraverant, ex- eundum erat.

Sæcul. VIII.
A. C. 763.

c. 5.

Canonici noctu hora ſecunda ad Nocturnos ſicut Monachi ſecundum Regulam S. Benedicti (*) ſurgebant, & illo intervallo a Matutinis uſque ad Laudes ne- mini licebat dormire, ſed legendum, cantandum, vel Pſalmi memoriae imprimendi erant. Qui per diem procul ab Eccleſia exiſtebant, ubi campana ſignum dari ad officium Diuinum audiviſſent, illud in loco, in quo erant, recitare poterant. Clerici baculos manu non teneant in Eccleſia, niſi id infirmitas corporis exigat. Canonici illum locum domi teneant, qui ipsis pro tempore ordinationis ſuæ competit. Alter alterum veneretur, & nullus alterum nudo ſuo nomine compellet. Poſt officium Horæ primæ quotidie Capitulum habebitur. Legatur ibi unus Articulus Regulæ, Homiliæ, vel alius liber, qui ad devotionem

Sup. lib.
XXXII.

ſ. 14.

c. 6.

c. 7.

c. 2.

c. 8.

U 3 excitet

(*) Obſervandum, quod multi Tituli Capitulis præpoſiti iisdem verbis ac in Sacra Regula noſtra exprimantur verbi gratia : Capitulum ſecundum. De Ordine Congregationis. Tertium, ut omnes in unam dormiant. Decimum tertium, ut non præſumat alter alterum cædere aut excommunicare &c. Act. Conc. Tom. IV. Edit. Pariſ.

Sæcul. VIII. excitet audientes. Episcopus vel Præ-
 A. C. 763. positus mandata sua denunciât, & delin-
 c. 9. quentes corripiat. Capitulo finito sin-
 guli ad opus manuum sibi injunctum se
 conferant.

§. XXXVIII.

Alimenta & Vestimenta.

c. 20. De Alimentis statuitur, ut a Pascha us-
 que ad Pentecostem Canonici bis in
 die reficiantur, & carnibus vesci liceat,
 sola die Veneris excepta. A Pentecoste
 usque ad Festum S. Joannis bis refician-
 tur, sed carnes non comedant. A Festo
 S. Joannis usque ad Festum S. Martini bis
 reficiantur, atque diebus Mercurii & Ve-
 neris a carnibus abstineant. A Festo
 S. Martini usque ad Natalitium Domini,
 a carnibus abstineant, & usque ad No-
 nam jejurent. A Nativitate Domini
 usque ad Quadragesimam jejurent us-
 que ad Nonam diebus Lunæ, Mercurii,
 & Veneris, & his duobus diebus a car-
 nibus abstineant, aliis diebus bis refician-
 tur. Si inter has Ferias Festum incide-
 rit, in voluntate Præpositi sit dare licen-
 tiam vescendi carnibus. In Quadragesi-
 ma (*) jejurent usque ad Vesperas, &
 vetitum

(*) Der Protestant giebt das Wort, *Carême*,
Quadragesima, in den Fastnachten. Und gleich
 darunten: *Quando unica datur refectio*, man
 wird nach der Mahlzeit dreymal trinken,
 Viele andere Fehler zu geschweigen.